

Disciplinärenden 2022 vid universitet och högskolor

Disciplinärenden 2022 vid universitet och högskolor

Rapport 2023:23

Utgiven av Universitetskanslersämbetet 2023

Författare: Pontus Kyrk, Anders Viberg och Stefan Axelsson

Diarienummer: 32-00543-22

Universitetskanslersämbetet • Hammarbybacken 31 • Box 6024, 121 06 Johanneshov

tfn 08-563 085 00 • e-post registrator@uka.se • www.uka.se

Innehåll

Sammanfattning.....	4
Inledning.....	5
Antalet avstängda och varnade studenter minskar.....	6
Grunderna för disciplinåtgärderna.....	9
Påföljderna.....	12
Disciplinpåföljder för kvinnor och män.....	13
Minskningen av antalet disciplinärenden under 2022.....	15
Har det under 2022 skett en minskning av ärenden till följd av en återgång till mer ordinära examinationer efter coronapandemin?.....	15
Varför har disciplinärendena minskat?.....	16
Bilaga.....	17
Intressanta rättsfall från förvaltningsdomstolarna 2020–2022.....	18
Förvaltningsrätten i Uppsala.....	18
Förvaltningsrätten i Stockholm.....	26
Förvaltningsrätten i Stockholm.....	36
Kammarrätten i Göteborg.....	42

Sammanfattning

Under 2022 minskade antalet studenter som stängdes av eller varnades jämfört med år 2021 med 13 procent. Från 3 055 studenter år 2021 till 2 671 studenter år 2022. Antalet avstängningar minskade med cirka 12 procent och antalet varningar med 15 procent. 2 671 studenter motsvarar 0,86 procent av antalet helårsstudenter. Den kategori som minskat mest var otillåtet samarbete som mer än halverats, från 865 ärenden år 2021 till 415 ärenden år 2022. Av de tillfrågade lärosätena hade 23 sett en minskning av antalet inkomna ärenden under 2022 varav åtta med mer än 50 procent och sju med mer än 40 procent jämfört med år 2021. Av de lärosäten som sett en nedgång angav de flesta att den främsta orsaken till detta var en återgång till examinationer på campus.

Inledning

Studenter som gör sig skyldiga till olika typer av förseelser kan stängas av från studierna i upp till sex månader eller varnas. Reglerna om sådana disciplinära åtgärder finns i 10 kap. högskoleförordningen (1993:100). Vid varje universitet och högskola finns en disciplinnämnd som beslutar i disciplinärenden. Nämndens beslut kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Sedan lång tid har Universitetskanslersämbetet och dess föregångare Högskoleverket samlat in uppgifter samt redovisat statistik och reflektioner om de disciplinärenden som universitet och högskolor har beslutat om. Redovisningen omfattar de statliga lärosätena samt de tre större enskilda utbildningsanordnarna Chalmers tekniska högskola, Handelshögskolan i Stockholm och Stiftelsen Högskolan i Jönköping.

År 2022 har disciplinärendena granskats utifrån volym och uppdelat på kön. Rapporten jämför med uppgifterna för 2011–2015 och 2018–2021. Några uppgifter för 2016–2017 har inte hämtats in från lärosätena.

Antalet ärenden ökade kraftigt under åren 2020 och 2021. Med anledning av detta har UKÄbett lärosätena att svara på om de under 2022 har sett någon större minskning/ökning (förändring större än 10 procent jämfört med 2021). Om lärosätena sett att antalet disciplinärenden 2022 vid lärosätet har förändrats i någon större utsträckning, har UKÄbett lärosätena svara på vad de bedömer att orsakerna till denna förändring är. UKÄ har 2019 publicerat en rättsfallssamling, *Rättsfallssamling för disciplinärenden vid universitet och högskolor 2009–2019*. I bilagan till rapporten för 2021 fanns ytterligare fyra domar i disciplinärenden som avgjorts 2019–2021. Även i årets rapport finns i en bilaga fyra domar som avgjorts 2020–2022.

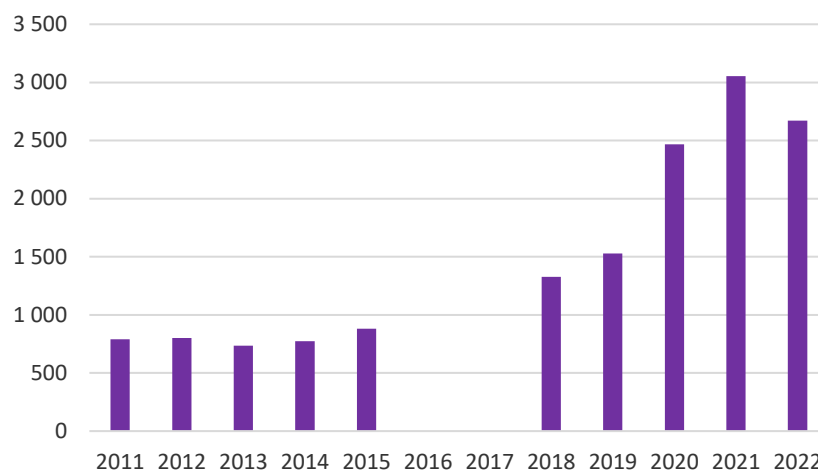
Ärendena delas, som tidigare, in i följande kategorier:

1. fusklappar och otillåtna hjälpmedel
2. otillåtet samarbete
3. plagiat
4. förfalskning av dokument
5. störande av undervisningen eller verksamheten i övrigt
6. sexuella eller etniska trakasserier.

Antalet avstängda och varnade studenter minskar

En genomgång av besluten i disciplinärenden visar att 2 671 studenter blev föremål för en disciplinär åtgärd 2022¹. Det är en minskning med 13 procent från 2021 när antalet var 3 055, och en ökning med cirka 75 procent jämfört med 2019 när antalet var 1 528.

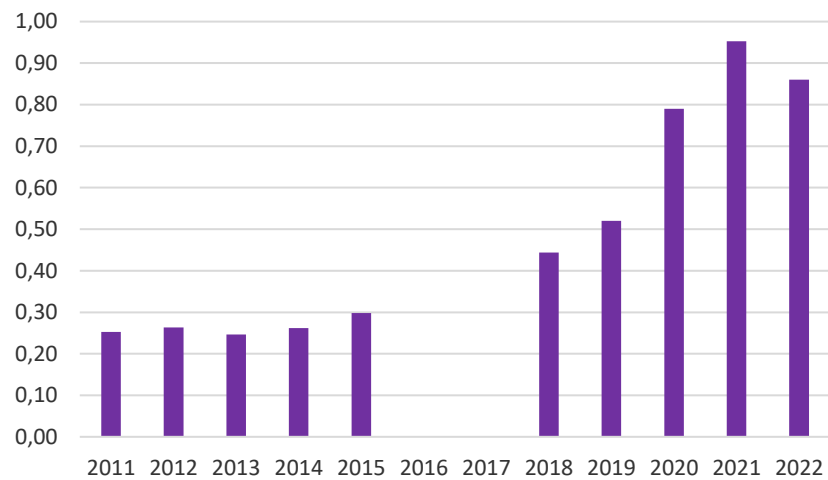
Figur 1. Antal disciplinärenden 2011–2015 och 2018–2022.

De 2 671 studenterna utgör 0,86 procent av antalet helårsstudenter 2022 jämfört med 0,95 procent 2021 och 0,79 procent 2020. 2011 var andelen studenter med disciplinärenden som blev varnade eller avstängda 0,25 procent. Figur 2 visar att antalet varnade och avstängda studenter med disciplinärendeni förhållande till antalet helårsstudenter har ökat kontinuerligt de senaste tio åren utom 2022.

¹ Notera att en student kan ha stängts av eller varnats flera gånger under ett år och att flera studenter kan ha stängts av eller varnats i ett och samma ärende

Figur 2. Andel disciplinåtgärder i procent av hela utbildningsvolymen (antal avstängda och varnade studenter/antal helårsstudenter) åren 2012–2015 och 2018–2022.

Tabell 1 visar andelen studenter med disciplinåtgärder per helårsstudent och lärosäte under 2022. Högst andel som blev föremål för en disciplinåtgärd av antalet helårsstudenter har Mälardalens universitet och Stiftelsen Högskolan i Jönköping med 1,99 respektive 1,96.

Lägst andel har bland andra Sveriges lantbruksuniversitet och Umeå universitet samt de konstnärliga högskolorna. Högst antal ärenden som ledde till en disciplinär åtgärd hade Stockholms universitet och Göteborgs universitet med 355 respektive 268 avstängda eller varnade studenter.

Tabell 1. Andelen och antalet avstängningar och varningar.

Andelen avstängningar och varningar av antalet helårsstudenter per lärosäte år 2022.

Lärosäte	Andel (procent)	Totalt	Kvinnor	Män	Avstäng- ningar	Varningar	Helårs- studenter
Uppsala universitet	0,53	144	64	80	111	33	27 164
Lunds universitet	0,73	203	89	114	195	8	27 714
Göteborgs universitet	0,98	268	160	108	259	9	27 318
Stockholms universitet	1,23	355	240	115	284	71	28 751
Umeå universitet	0,30	51	32	19	44	7	17 184
Linköpings universitet	0,66	123	68	55	81	42	18 579
Karolinska institutet	0,52	33	22	11	27	6	6 364
Kungl. Tekniska högskolan	0,69	86	29	57	81	5	12 543
Chalmers tekniska högskola	0,33	33	13	20	23	10	9 918
Luleå tekniska universitet	0,77	60	25	35	42	18	7 799
Handelshögskolan i Stockholm*	0,44	8	0	8	5	3	1 835
Sveriges lantbruksuniversitet	0,18	8	3	5	8	0	4 393
Karlstads universitet	0,98	94	60	34	73	21	9 594
Linnéuniversitet	0,61	93	60	33	82	11	15 218
Örebro universitet	0,97	92	55	37	85	7	9 436
Mittuniversitetet	0,93	74	43	31	73	1	7 919
Malmö universitet	1,13	141	101	40	135	6	12 482
Mälardalens universitet	1,99	156	105	51	153	3	7 853
Blekinge tekniska högskola	1,05	29	9	20	24	5	2 769
Försvarshögskolan	1,45	16	3	13	10	6	1 105
Gymnastik- och idrottshögskolan	0,60	5	1	4	4	1	835
Högskolan i Borås	1,13	74	45	29	65	9	6 522
Högskolan Dalarna	1,24	71	41	30	70	1	5 731
Högskolan i Gävle	0,67	43	27	16	27	16	6 371
Högskolan i Halmstad	1,34	74	37	37	61	13	5 533
Högskolan Kristianstad	0,68	37	24	13	34	3	5 435
Högskolan i Skövde	0,49	20	6	14	12	8	4 068
Högskolan Väst	0,43	21	10	11	17	4	4 939
Högskolan i Jönköping	1,96	147	71	76	106	41	7 488
Södertörns högskola	1,52	112	68	44	88	24	7 351
Konstfack	0,00	0	0	0	0	0	682
Kungl. Konsthögskolan	0,00	0	0	0	0	0	215
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	0,00	0	0	0	0	0	658
Stockholms konstnärliga högskola	0,00	0	0	0	0	0	456
Totalt	0,86	2 671	1 511	1 160	2 279	392	312 222

*Helårsstudenter 2021

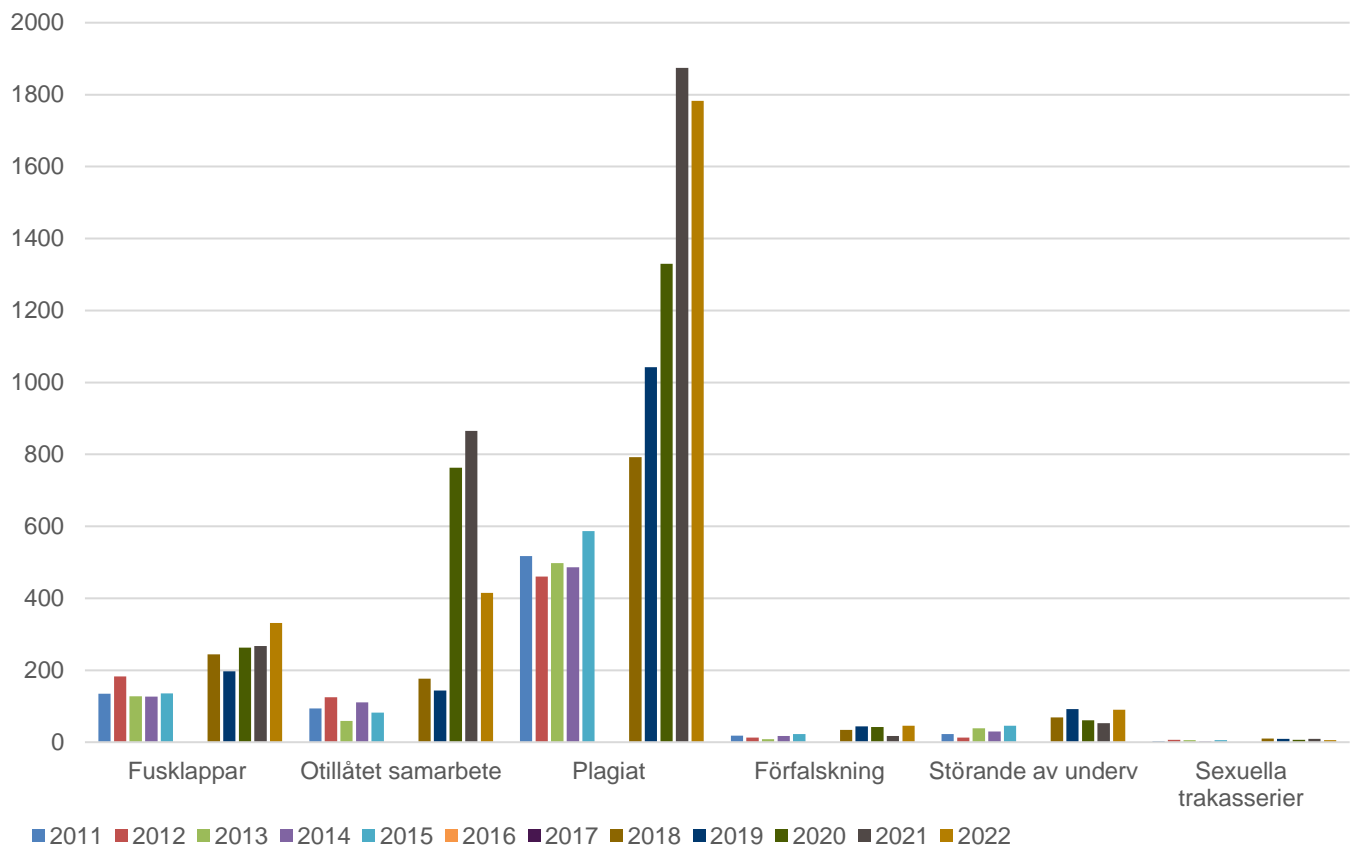
Grunderna för disciplinåtgärderna

Universitetskanslersämbetet har delat upp disciplinärendena i sex kategorier:

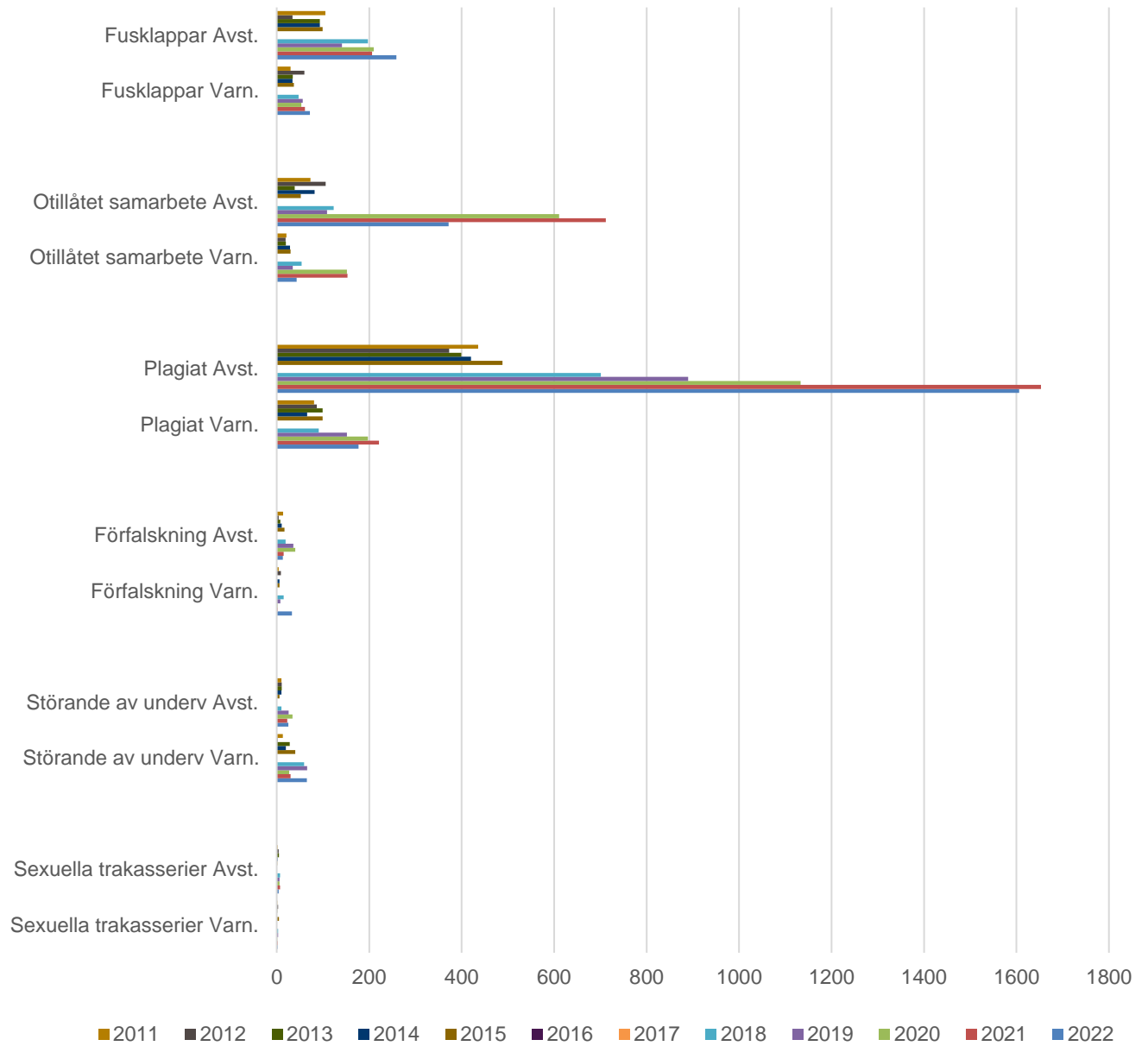
1. fuskklappar och otillåtna hjälpmedel
2. otillåtet samarbete
3. plagiat och fabrikation
4. förfalskning av dokument
5. störande av undervisningen eller verksamheten i övrigt
6. sexuella eller etniska trakasserier.

Den vanligaste orsaken till att studenter blir föremål för disciplinåtgärder har sedan 2001 varit plagiat. Detta skedde i 1 783 fall 2022 (67 procent av alla ärenden, en ökning från 2021 när andelen var 61 procent). Som framgår av figur 3 minskade otillåtet samarbete mycket kraftigt under 2022 jämfört med 2021 (415 fall mot 865). Denna kategori hade ökat kraftigt under åren 2020 – 2021.

Figur 3. Antal disciplinärenden per kategori 2011–2015 och 2018–2022.

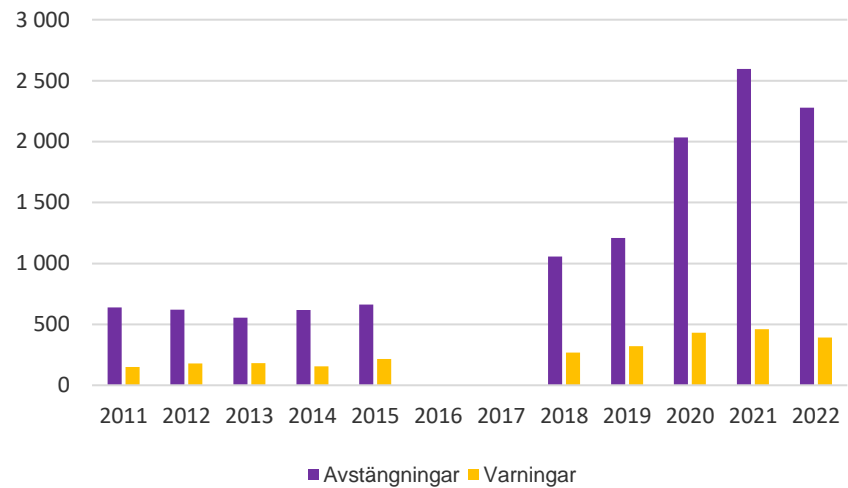
Figur 4. Antal avstängningar (Avst.) och varningar (Varn.) per disciplinkategori 2011–2015 och 2018–2022.

Påföljderna

Påföljderna när det beslutas om disciplinära åtgärder är antingen varning eller avstängning. Av de 2 671 studenter som blev föremål för disciplinära åtgärder 2022 stängdes 2 279 av och 392 fick en varning. Mellan 2021 och 2022 minskade antalet avstängningar med cirka 12 procent (2 279 avstängningar jämfört med 2 596). Antalet varningar minskade lite mer mellan 2021 och 2022, med cirka 15 procent (459 varningar mot 392).

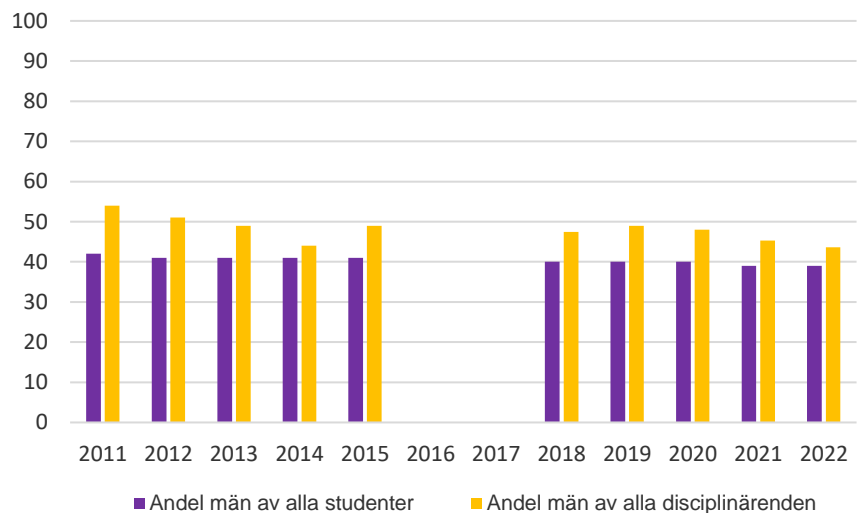
Figur 5. Antal avstängningar och varningar 2011–2015 och 2018–2022.

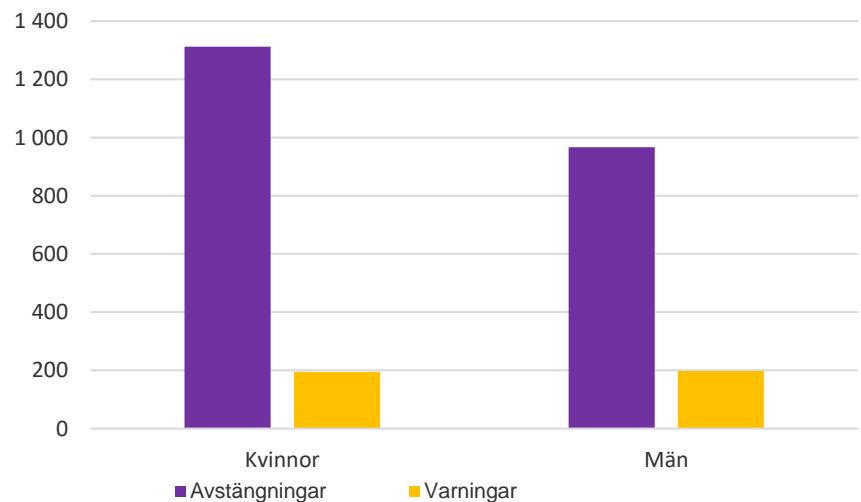
Disciplinpåföljder för kvinnor och män

År 2022 utgjorde män cirka 44 procent av de som blev föremål för en disciplinåtgärd (45 procent 2021), medan andelen män var 38 procent av studenterna. Män är därmed överrepresenterade bland de som gjort sig skyldiga till disciplinförseelser i likhet med tidigare år (se figur 6).

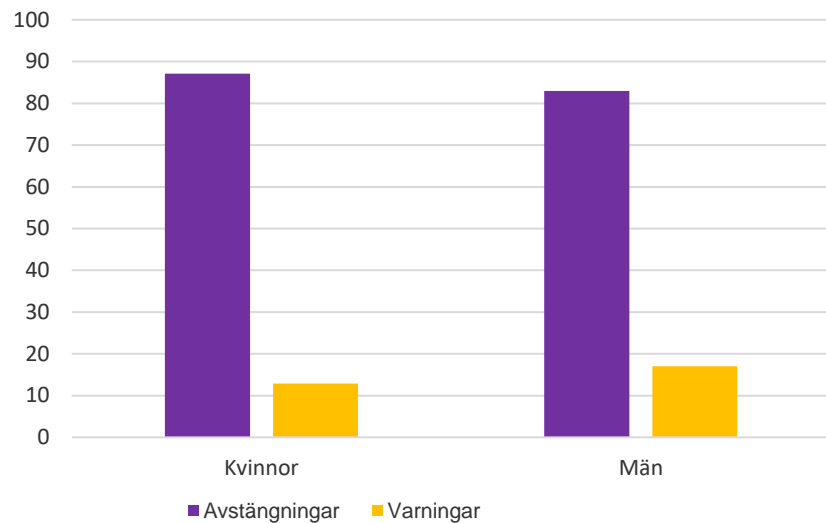
Figur 6. Andel män av de studenter som varit föremål för disciplinära åtgärder och andel män av alla studenter 2011–2015 och 2018–2022 (helårsstudenter). Procent.

Figur 7. Antal avstängningar och varningar per kön 2022.

Figur 8. Andel avstängningar och varningar utifrån kön 2022. Procent.

Av de kvinnor som blev föremål för en disciplinåtgärd 2022 stängdes 1 312 av och 194 varnades (87 respektive 13 procent). För män var motsvarande siffror 967 respektive 198 (83 respektive 17 procent).

Jämfört med 2021 minskade antalet avstängningar och varningar. Siffrorna för 2021 var för kvinnor 1 440 avstängningar och 232 varningar (86 procent och 14 procent). För män var motsvarande siffror 1 156 respektive 227 (84 respektive 16 procent).

UKÄ har uppmärksammat frågan om män och kvinnor som blir föremål för disciplinära åtgärder bedöms på olika sätt. År 2019 publicerade UKÄ *Disciplinärenden – kvinnor och män*, reg.nr 32-00318-18, och 2020 publicerades *Uppföljning av hur kvinnor och män bedöms i disciplinärenden – behandlas kvinnor och män olika?*, reg.nr 32-00555-19. I rapporten *Disciplinärenden 2018 vid universitet och högskolor*, 2019:14, konstaterade UKÄ att 2018 stängdes 573 kvinnor av och 124 varnades (82 procent respektive 18 procent). För män var motsvarande siffror 484 respektive 145 (77 respektive 23 procent). År 2015 var skillnaden i andelen varningar större, 16 procent för kvinnor och 33 procent för män.

I rapporten *Disciplinärenden 2021 vid universitet och högskolor*, 2022:3, konstaterades att det fortfarande fanns en skillnad mellan påföljder för kvinnor och män, men att skillnaden hade minskat och uppgick till 2 procentenheter vid en jämförelse mellan 2020 och 2021. Denna skillnad har ökat något mellan 2021 och 2022 och uppgick till 4 procentenheter.

Minskningen av antalet disciplinärenden under 2022

Har det under 2022 skett en minskning av ärenden till följd av en återgång till mer ordinära examinationer efter coronapandemin?

28 lärosäten har svarat på frågor om lärosätet har sett någon större minskning eller ökning (förändring större än 10 procent) av antalet disciplinärenden 2022 vid lärosätet jämfört med 2021. Av dem menar 23 lärosäten att de sett en sådan minskning. 8 lärosäten har noterat en minskning med mer än 50 procent av antalet inkomna ärenden under 2022 jämfört med 2021, 7 lärosäten har sett en minskning med mer än 40 procent och 4 en minskning mellan 10 och 40 procent.

Stockholms universitet har förutom en generell analys om vad som bedöms vara orsaken till minskningen även hämtat in svar från institutionerna i samma fråga som UKÄ har angett i remissen. Stockholms universitet säger t.ex. följande i sitt svar:

”Det har hos många, men inte alla, institutioner skett en minskning av antalet disciplinärenden gällande fusk under 2022. De största skillnaderna finns hos de institutioner som traditionellt sett använder sig av examinationsformen salstentamen men som var tvungna att gå över till hemtentamen under den period då distansundervisning var påkallat på grund av covid-19-pandemin. Universitetet bedömer att återgången till undervisning och examination på campus är den största orsaken till det totalt sett minskande antalet ärenden. Ett fåtal institutioner nämner att det har bedrivits ett mer omfattande förebyggande arbete under året än tidigare, vilket också bedöms ha minskat antalet ärenden. De institutioner som inte har haft någon minskning eller där det till och med har registrerats en ökning har sedan tidigare i stor utsträckning använt sig av hemtentamen som examinationsform. Dessa institutioner hade heller ingen markant ökning av ärenden på grund av covid-19-pandemin.”

Mälardalens universitet (MDU) skriver följande i sitt svar:

”Antalet beslutade disciplinpåföljder är relativt oförändrat vid en jämförelse mellan 2021 och 2022, då MDU endast registrerat en minskning om cirka 5 procent. MDU har dock under delar av 2022 fortsatt avarbeta ärenden som kommit in under den period då lärosätet, på grund av pandemin, var tvunget att ändra sina examinationsformer. En större minskning förväntas därför under 2023. MDU har också

påpekat att den utveckling som uppmärksammats under senaste tiden rörande AI-verktyg som kan användas av studenter vid examination kan komma att innebära att antalet anmälningar till disciplinnämnden minskar, då dessa typer av vilseledande kan vara svårare att upptäckta än exempelvis plagiat.”

Ett lärosäte har sett en ökning, Försvvarshögskolan, men det avser antalet avstängda och varnade studenter – inte antalet inkomna ärenden under 2022. Fem lärosäten, av de som haft några ärenden, har sett att antalet ärenden är ungefär desamma under 2022 jämfört med 2021.

Varför har disciplinärendena minskat?

Om lärosätet sett att antalet disciplinärenden 2022 vid lärosätet har förändrats i någon större utsträckning, vad bedömer lärosätet att orsakerna till förändringen är?

Bland de lärosäten som har lämnat svar för 2022 framgår att de lärosäten som sett en minskning av antalet disciplinärenden, då främst plagiat och otillåtet samarbete, bedömer att minskningen främst beror på återgången till undervisning (4 lärosäten) och tentamina på campus (15 lärosäten). Andra förklaringar har varit att pandemin avstannat (1 lärosäte) och bättre digitala examinationer (1 lärosäte).

Göteborgs universitet skriver i sitt svar följande:

”Minskningen av inkomna disciplinärenden hänger med mycket stor sannolikhet samman med återgången till campusbaserad undervisning och examination. Denna slutsats kan dras av att inflödet var på en hög nivå under hela den period under pandemin när utbildningen vid universitetet helt eller delvis bedrevs på distans. Inflödet fortsatte på en hög nivå under januari 2022 och sjönk sedan avsevärt därefter, när pandemianpassningarna i utbildningen successivt avvecklades”.

Södertörns högskola skriver följande:

”Högskolan bedömer att återgången till undervisning och examinationer på campus är en betydande anledning till att antalet disciplinanmälningar minskade under 2022. När undervisningen lades om till distansundervisning, till följd av pandemin, ersattes salstentamen med hemtentamen på många kurser. Det ledde till ett större antal disciplinärenden som gällde otillåtet hjälpmedel och otillåtet samarbete. Att undervisningen återigen bedrivs på campus innebär en ökad tillgänglighet till undervisande lärare och en pedagogisk dimension som kan förebygga disciplinärenden. I och med att även många examinationer har återgått till att vara campusbaserade, kan berörda kurser på nytt använda sig av de examinationsformer som är avsedda för kursens innehåll och lärandemål.”

Örebro universitet skriver följande:

”Ett antal åtgärder har vidtagits under perioden som kan vara orsak till förändringen. Instruktionerna har fortsatt blivit tydligare, samtidigt som det blev tydligare för lärarna när en anmälan ska ske. Alla lärare som överväger en anmälan ombeds att kontakta en jurist för att diskutera förutsättningarna för anmälan, vilket i vissa fall gör att vissa ärenden aldrig anmäls. Juristerna erbjuder även informationstillfällen om disciplinärenden för verksamheten, och deltar även vid vissa specifika introduktionstillfällen för nya studenter. Ett arbete har även bedrivits för att kompetensutveckla lärare i hur man kan arbeta för att förebygga fusk och plagiering genom smart utformning av uppgifter. Under 2022 har de webbaserade sidorna om fusk uppdaterats både på den interna som externa sidan. En annan omständighet som kan ha haft effekt på antalet anmälda ärenden handlar om återgången efter pandemin. Under pandemin tvingades lärosätet i vissa fall ändra examinationsform och vidta långtgående åtgärder för att examinera studenter på distans och det förekom en del ärenden gällande otillåtet samarbete under den perioden. Efter detta har det skett en återgång till campusbaserade examinationer under 2022. En ytterligare omständighet handlar om att Örebro universitet mer och mer använder sig av digital salstentamen, dvs. en examinationsform där studenterna befinner sig på plats i sal och författar sina svar via dator i universitetets examinationssystem Wiseflow.”

Kungl. Tekniska högskolan (KTH) skriver följande:

”KTH bedömer att den aktuella ärendeminskningen främst berott på lärosätets återgång till traditionella examinationsformer 2022. KTH kan konstatera att framför allt anmälningar avseende misstänkt otillåtet samarbete minskade kraftigt 2022 jämfört med 2021.”

Bilaga

Intressanta rättsfall från förvaltningsdomstolarna 2020–2022

Förvaltningsrätten i Uppsala

Förvaltningsrätten i Uppsala 2022-05-02 (mål nr 2426-22).

Disciplinnämnden vid Mälardalens universitet stängde av studenten i fyra veckor på grund av plagiat. Förvaltningsrätten konstaterade att den plagierade texten omfattade totalt fem hela meningar i en rapport om åtta sidor och var av teknisk, beskrivande natur. Texten innehöll, förutom den sista meningen, inte något som liknar argument eller slutsatser. Mot bakgrund av att det var fråga om ett antal begränsade meningar, att det funnits en källhänvisning om ändock inte fullständig, samt att det var frågan om ett mindre kursmoment, ansåg förvaltningsrätten att en varning var en tillräcklig åtgärd. Domen överklagades av Mälardalens universitet men något prövningstillstånd gavs inte av kammarrätten.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UPPSALA**

DOM
2022-05-02
Meddelad i Uppsala

Mål nr
2426-22

KLAGANDE

MOTPART

Disciplinnämnden vid Mälardalens universitet

ÖVERKLAGAT BESLUT

Disciplinnämnden vid Mälardalens universitets beslut den 19 april 2022,
diariernr 2021/3127, bilaga 1

SAKEN

Tillfällig avstängning enligt högskoleförordningen (1993:100)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet på så sätt att disciplinnämndens
beslut ändras till att [REDACTED] meddelas en varning.

Det ankommer på Disciplinnämnden vid Mälardalens universitet att vidta de
åtgärder som föranleds av denna dom.

Besöksadress
Smedsgränd 22

Telefon
018-431 63 00

Öppettider
måndag–fredag
08:00–15:00

Postadress
Box 1853
751 48 Uppsala

E-post
forvaltningsratteni uppsala@dom.se

Webbplats
www.forvaltningsratteni uppsala.domstol.se

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Disciplinnämnden vid Mälardalens universitet (disciplinnämnden) beslutade den 19 april 2022 att stänga av [REDACTED] från undervisning i fyra veckor från och med måndagen den 25 april 2022 till och med söndagen den 22 maj 2022. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

[REDACTED] överklagar beslutet och för fram i huvudsak följande. Han uppskattar att han blivit uppmärksam på de misstag han har gjort, men han står fast vid att det var oavsiktliga misstag. Han förstår hur allvarliga de här misstagen är. Orsakerna var utanför hans kontroll på grund av att han skrev på ett nytt språk samt de påfrestningar som förelåg i början av året.

Disciplinnämnden står fast vid sitt beslut.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättsliga utgångspunkter

I 10 kap. 1 § 1 högskoleförordningen anges att disciplinära åtgärder får vidtas mot studenter som med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas. Enligt 10 kap. 2 § första och andra stycket högskoleförordningen är de disciplinära åtgärderna varning och avstängning. Ett beslut om avstängning innebär att studenten inte får delta i undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid högskolan. Beslutet ska avse en eller flera perioder, dock sammanlagt högst sex månader.

Enligt förarbetena till vissa ändringar i högskolelagen bör möjligheten att utdela varning utnyttjas vid smärre förseelser. Avstängning är dock den normala påföljden vid fusk. Avstängning för längre tid än tre månader bör endast ske

vid upprepade förseelser eller synnerligen grova fall som t.ex. plagierande av uppsats (prop. 1981/82:193 s. 7).

En disciplinär åtgärd i form av avstängning utgör ett allvarligt ingrepp mot den enskilde studenten. För att ett beslut om avstängning ska få meddelas krävs att det av utredningen klart framgår att studenten i fråga har gjort sig skyldig till den påtalade förseelsen (Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 1996 ref. 15). Det är studenten som är skyldig att ta reda på vilka regler som gäller för examinationsuppgiften (RÅ 2010 ref. 6). I detta får dock anses ligga ett krav på att information om tillåtna hjälpmedel och referenshantering m.m. ska ha funnits tillgängligt för studenten.

Förvaltningsrättens bedömning

Parterna i målet är överens om att [REDACTED] lämnat in en uppgift innehållande plagierat material. [REDACTED] har gjort gällande att det skedde av misstag. Han har i yttrande till nämnden angett att han uppfattade att texten inte kunde omformuleras eftersom den representerade vetenskapliga och tekniska postulat.

Av utredningen framgår att studenterna fått information i samband med kursen om vad som är fusk och plagiering. I kursplanen nämns som exempel på plagiat ”att göra direktöversättningar utan att hänvisa till källan”. Vidare anges att citationstecken måste användas och källan anges om ett direkt citat ska användas.

Enligt förvaltningsrättens mening ger utredningen i målet stöd för att [REDACTED] genom att översätta en annan författares engelska text till svenska, utan att ange att det är fråga om direktöversättningar, försökt vilseleda vid bedömningen av studieprestationen på ett sådant sätt att det föreligger grund för

disciplinär åtgärd. Nästa fråga för förvaltningsrätten att ta ställning till är då val av disciplinär åtgärd.

Förvaltningsrätten konstaterar att den plagierade texten omfattar totalt fem hela meningar i en rapport om åtta sidor. Den plagierade texten är av teknisk, beskrivande natur och så vitt förvaltningsrätten kan bedöma innehåller ingen av meningarna, förutom den sista, något som liknar slutsatser eller argumentation. Förvaltningsrätten anser att detta talar för att [REDACTED] inte har försökt att få idéer, slutsatser eller liknande att framstå som sina egna utan att det enbart varit fråga om en återgivning av fakta. [REDACTED] har också uppgett att han uppfattat beskrivningarna såsom postulat, det vill säga att det har formen av definition som inte kan skrivas på annat sätt. Även om förvaltningsrätten inte anser att det finns stöd för att meningarna har karaktär av definitioner, anser förvaltningsrätten att meningarna hade varit svåra att omformulera utan att den tekniska betydelsen förändrades. Vidare har [REDACTED] i anslutning till alla de plagierade meningarna hänvisat till den korrekta källan. Mot bakgrund av att det är fråga om ett begränsat antal meningar, att det funnits källhänvisning om ändock inte helt fullständig, samt att det är fråga om ett mindre kursmoment, anser förvaltningsrätten att en varning är en tillräcklig åtgärd. Överklagandet ska därför bifallas på så sätt att [REDACTED] ska meddelas en varning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (FR-03)

Karin Åsberg
rådman

Nämndemännen Matts Eriksson, Anneli Jansson-Sumén och Anders Selholm har deltagit i avgörandet.

Målet har beretts av förvaltningsrättsnotarien Sofia Wikman.

2022-04-19

2021/3127

1 (4)

Beslutande

Disciplinnämnden

Handläggare

Veronica Södermark

ÖRVALTN NGSRÄTTEN
UPPSALANKOM: 2022-04-25
MÅLNR: 2426-22
AKTB L: 2**Beslutande**

Ordförande Prodekan Lena Almqvist, lagfaren ledamot Thomas Wibergh samt lärarrepresentant Anette L Eriksson.

Föredragande

Handläggare Veronica Södermark

Student

[REDACTED]

Ärendet

Anmälan om misstänkt vilseledande vid examination

Beslut

Disciplinnämnden vid Mälardalens universitet beslutar att stänga av [REDACTED] från undervisning i fyra veckor i enlighet med 10 kap. 1 § högskoleförordningen (1993:100). Avstängningen gäller från och med måndagen den 25 april 2022 till och med söndagen den 22 maj 2022.

Bakgrund

Den 30 november 2021 inkom en anmälan till rektor om misstänkt fusk eller försök till fusk av studenten [REDACTED]. Examinationen bestod av ett skriftligt projektarbete (PRO1) som omfattade 2,0 hp på kursen Introduktion till tillförlitliga system (FLA108), 5,0 hp. Enligt anmälan avser misstanken plagiat.

Ärendets beredning

Anmälan har granskats av disciplinnämndshandläggare.

Studenten har inkommit med synpunkter på anmälan.

Disciplinnämndshandläggare vid universitetets ledningskansli har med stöd av delegationsbeslut MDH dnr 2021/0698 hänskjutit ärendet till disciplinnämnden för prövning.

Disciplinnämnden har den 19 april 2022 hållit sammanträde i ärendet varvid [REDACTED] inte deltagit.

2 (4)

Skäl för beslut

Detta beslut grundar sig på 10 kap 1 § p 1 samt 2 § högskoleförordningen (1993:100).

Av förarbetena till bestämmelserna om disciplinära åtgärder i högskoleförordningen (prop. 1981/82:193 s. 7) framgår sammanfattningsvis följande: Fusk i högskolan ska beivras på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Det uppnås bäst genom ett sanktionssystem som ger möjlighet till nyanserade motåtgärder. Möjligheten att utdela varning kan utnyttjas vid smärre förseelser. För synnerligen grova fall, som t.ex. plagierande av uppsats eller upprepade förseelser torde en längre avstängningsperiod behövas.

Högsta förvaltningsdomstolen har i RÅ 1996 ref. 15 uttalat följande. En disciplinär åtgärd i form av avstängning utgör ett allvarligt ingrepp mot den enskilde studenten. För att ett beslut om avstängning ska få meddelas krävs därför att det av utredningen klart framgår att studenten har gjort sig skyldig till den påtalade förseelsen.

Av studiehandledningen under rubriken *Fusk och plagiering* framgår att fusk vid examination innebär att studenten försöker utge sig för att ha gjort en uppgift eller del av en uppgift utan att själv ha gjort den. Det kan handla om att använda sig av otillåtet hjälpmedel vid en tentamen, såsom fuskklapp, mobiltelefon eller liknande. Det kan även handla om plagiat. Plagiat innebär att studenten i sitt arbete använder sig av någon annans idéer, men beskriver dem som sina egna. Att återanvända sina egna tidigare examinerade arbeten på ett för uppgiften otillåtet sätt innebär också plagiat. Att kopiera text från Internet, kurslitteratur, andra studenters arbeten, egna tidigare inlämnade examinationsuppgifter eller genom att göra direktöversättningar utan att hänvisa till källan utgör också plagiat.

Disciplinnämnden gör följande bedömning

Frågan i ärendet är om [REDACTED] har försökt vilseleda vid examinationsmomentet PRO1 på kursen Introduktion till tillförlitliga system (FLA108), 5,0 hp. Examinationsmomentet ifråga bestod av ett skriftligt projektarbete om 2,0 hp.

Av utredningen i ärendet framgår [REDACTED] arbete innehåller text som är mycket lik, och i flera fall identisk, med i anmälan angivna källor.

[REDACTED] har i sitt yttrande sammanfattningsvis uppgett att hans misstag var oavsiktliga och att han i början av året skrev sin första rapport på ett nytt språk och att han la alla dagar och de flesta nätter på att förstå ämnet med alla tekniska detaljer. Han tvekade inte att leta efter webbsidor som kunde förklara och förtydliga. Vidare behövde han språkhjälpmiddel som ordböcker och översättare för att förstå en del av termerna. Viss vetenskaplig information kunde inte omformuleras då de enligt hans mening representerar vetenskapligt och tekniskt postulat som nämndes på exakt samma sätt i alla referenser. [REDACTED] uppger vidare att han skickade de delar som professorn specifikt frågade om i referenserna och att han naturligtvis också hänvisade till referenserna.

Av utredningen i ärendet framgår att [REDACTED] arbete innehåller text som direktöversatts från engelska till svenska. Enligt disciplinnämndens bedömning framgår det därmed av utredningen klart att [REDACTED] plagierat när han skrivit sin uppgift. Med hänsyn tagen till de instruktioner som studenterna fått under utbildningen borde han ha förstått att hans agerande var otillåtet. Han har därigenom försökt vilseleda vid examination.

För vilseledande ska [REDACTED] påläggas en disciplinär påföljd. Mot bakgrund av de examinerade momentens omfattning finner disciplinnämnden att [REDACTED] ska stängas av från undervisning i fyra veckor. Avstängningen gäller från och med måndagen den 25 april 2022 till och med söndagen den 22 maj 2022.

Avstängningen innebär att [REDACTED] under avstängningstiden inte får delta i undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid Mälardalens universitet samt att hans studentpostkonto och passerkort spärras. Kopia av beslutet kommer i enlighet med 10 kap. 13 § högskoleförordningen att sändas till Centrala Studiestödsnämnden (CSN).

På Mälardalens universitets vägnar

Lena Almqvist
Prodekan

Veronica Södermark
Handläggare och föredragande

Förvaltningsrätten i Stockholm

Förvaltningsrätten i Stockholm 2020-03-20 (Mål nr 3494-20, 3496-20, 3500-20, 3502-20 och 3504-20). Fem studenter som först stängdes av i sex veckor av Karolinska Institutet (KI), friades från plagiat då annan student ansågs ha plagierat arbetet, inte de fem studenter som fälldes i disciplinnämnden tillsammans med den andra studenten. Domstolen ansåg att även om kraven på individuellt ansvarstagande vid gem samma projekt är högt ställa (jfr Kammarrätten i Stockholms dom den 21 november 2011 i mål nr 6151-10), ansåg förvaltningsrätten inte att det klart framgick att studenterna har insett eller i var fall borde ha insett att den aktuella rapporten av den sjätte studenten utformats på ett otillåtet sätt (plagiatet visades först i Urkund till vilket studenterna inte hade tillgång). Domen har vunnit laga kraft.

KLAGANDE

1. [REDACTED]
2. [REDACTED]
3. [REDACTED]
4. [REDACTED]
5. [REDACTED]

MOTPART

Karolinska Institutet
171 77 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Karolinska Institutets beslut 2020-02-06
Dnr 2-6184/2019

SAKEN

Avstängning från utbildning enligt högskoleförordningen

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandena och upphäver det överklagade beslutet i den del det gäller [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] och [REDACTED].

Förvaltningsrättens beslut om inhibition den 14 februari 2020 upphör härmed att gälla.

YRKANDEN M.M.

Disciplinnämnden vid Karolinska Institutet (disciplinnämnden) beslutade den 6 februari 2020 att stänga av [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] och [REDACTED] från studier under perioden 7 februari – 18 mars 2020, dvs. i totalt sex veckor. Beslutet innebär att [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] och [REDACTED] under avstängningsperioden inte får delta i undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid Karolinska Institutet.

[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] och [REDACTED] (klagandena) yrkar att det överklagade beslutet ska upphävas. Till stöd för talan anför de bl.a. följande. Hänsyn har inte tagits till att de inte haft för avsikt att fuska. De har arbetat tillsammans med [REDACTED] inom ramen för ett grupparbete. [REDACTED] har ensamt författat de delar av rapporten som bedömts utgöra plagiat. De har varken författat dessa delar eller haft för avsikt att lämna in en rapport med plagierad text. Beslutet innebär dock att hela gruppen hålls ansvariga och straffas för det misstag som [REDACTED] har begått, vilket utgör kollektiv bestraffning. Det har inte uttryckts av Karolinska Institutet att man som gruppmedlem ansvarar för att säkerställa att annan gruppmedlem inte plagierar inom ramen för ett grupparbete. De har inte heller haft möjlighet att upptäcka att de delar som [REDACTED] författat innehållit kopierad text. De har nämligen varken kunskap om eller tillgång till verktyg som t.ex. Urkund för att upptäcka plagiat. Det fanns inte heller anledning att tro att [REDACTED] kopierat text från en källa, särskilt med tanke på att [REDACTED] angett referenser. I omfattande arbeten som det aktuella är det inte praktiskt möjligt att granska all text och besöka alla angivna referenser för att upptäcka plagiat. Rapporten lästes genom innan den lämnades in och inget framstod då som misstänksamt.

Disciplinnämnden vidhåller det överklagade beslutet och anför bl.a. följande. Bedömningen av studenters prestationer ska göras individuellt. Vid arbete i grupp ska varje gruppmedlem bidra till arbetet och det ska också ske ett samarbete gruppmedlemmarna emellan. Disciplinnämnden är införstådd i problematiken som rör svårigheter att källgranska andra gruppmedlemmars texter. Det kan diskuteras i vilken utsträckning gruppmedlemmar har möjlighet och kan ta ansvar för varandras bidrag till det gemensamma arbetet, särskilt i det fall det är klarlagt att det är en gruppmedlem som ensamt har författat den plagierade texten i arbetet. Vilka krav som ska ställas på den enskilde studenten för att denne ska anses ha fullgjort sitt ansvar kan, förutom Kammarrätten i Stockholms dom den 21 november 2011 i mål nr 6151–10, inte anses vara klarlagt genom praxis.

Förvaltningsrätten har den 14 februari 2020 beslutat att det överklagade beslutet, i den del det gäller klagandena, tills vidare inte ska gälla i avvaktan på förvaltningsrättens slutliga prövning.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 10 kap. 1 § första stycket 1 högskoleförordningen (1993:100) får disciplinära åtgärder vidtas mot studenter som med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas.

Av 2 § samma kapitel framgår att de disciplinära åtgärderna är varning och avstängning. Ett beslut om avstängning innebär att studenten inte får delta i undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid högskolan under viss tid, högst sex månader.

Förvaltningsrättens bedömning

Av utredningen i målet framgår att klagandena tillsammans med ■■■ har skrivit en rapport som examinationsuppgift och att denna i vissa delar innehållit kopierad text från olika källor. Det är i målet ostridigt att ■■■ ensamt har författat de avsnitt i vilka kopierad text har tagits in och att detta utgör otillåtet plagiat. Det är också ostridigt att referenser har angetts till källorna i dessa avsnitt.

Frågan är om klagandena, som medförfattare till den aktuella rapporten, får anses ha försökt vilseleda vid examination på ett sådant sätt som medför att disciplinär åtgärd i form av avstängning får vidtas.

Med hänsyn till att den aktuella rapporten har presenterats som ett gemensamt material av klagandena och ■■■ får det, enligt förvaltningsrättens bedömning, anses ligga i uppgiftens natur att samtliga studenter i gruppen går igenom det gemensamma materialet och gemensamt ansvarar för arbetet. Av Kammarrätten i Stockholms dom den 21 november 2011 i mål nr 6151–10 framgår att kraven på individuellt ansvarstagande vid gemensamt utförda projekt är högt ställda.

En disciplinär åtgärd i form av avstängning utgör emellertid ett allvarligt ingrepp mot den enskilde studenten. För att ett beslut om avstängning ska få meddelas krävs därför att det av utredningen klart framgår att studenten gjort sig skyldig till den påtalade förseelsen (se RÅ 1996 ref. 15). I detta får enligt förvaltningsrättens bedömning anses ligga ett krav på att studenten måste ha varit medveten om att den aktuella handlingen var otillåten för att ett beslut om avstängning ska få meddelas (jfr RÅ 2010 ref. 6).

Vid bedömningen om klagandena är ansvariga för vilseledande i den mening som avses i högskoleförordningen är det således avgörande om klagandena har insett, eller i vart fall borde ha insett, att den aktuella rapporten utformats på ett otillåtet sätt, dvs. bestått av plagiat.

Av utredningen i målet framgår å ena sidan att endast korrekturläsning har förekommit innan den aktuella rapporten lämnades in. Ingen av studenterna i gruppen tycks ha gjort någon särskild faktagranskning eller källkontroll av övriga gruppmedlemmars bidrag. Vidare framgår att klagandena känt till att ■■■ vid tidpunkten för grupparbetet varit sjuk i influensa.

Förvaltningsrätten konstaterar å andra sidan att det sätt varpå texten i de aktuella avsnitten har kopierats över samt det förhållandet att referenser för dessa avsnitt har angetts ger intryck av att de aktuella avsnitten i rapporten varit i sin ordning. Det framgår även av utredningen i målet att de plagierade delarna i rapporten uppmärksammades först efter att rapporten gett utslag i programmet Urkund, vilket klagandena ostridigt saknar tillgång till.

Mot bakgrund av det anförda finner förvaltningsrätten att det i målet inte klart framgår att klagandena har insett, eller i vart fall borde ha insett, att den aktuella rapporten utformats på ett otillåtet sätt. Det är därmed inte visat att klagandena försökt vilseleda i den mening som avses i högskoleförordningen och grund för disciplinär åtgärd har inte förelegat. Överklagandena ska alltså bifallas.

Förvaltningsrätten i Stockholm

Förvaltningsrätten i Stockholm 2020-08-13 (Mål nr 12660-20).

Student varnades av disciplinnämnden vid Karolinska Institutet för försök till vilseledande (plagiat vid hemexamination). Domstolen ansåg, med beaktande av att detta var under omställningen från salstentamina till s.k. digitala tentamina, och att information om reglerna kring plagiat inte delgetts studenten i samband med tentamen, att det inte klart framgick att studenten varit medveten om att han agerade otillåtet då denne i sina svar återgav innehåll från kurskompendierna. Disciplinnämndens beslut om varning upphävdes därför. En nämndeman var skiljaktig. Domen har vunnit laga kraft.

KLAGANDE

[Redacted]

MOTPART

Karolinska Institutet
171 77 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Disciplinnämnden vid Karolinska Institutets
beslut 2020-05-20, se bilaga 1

SAKEN

Tillämpning av högskoleförordningen

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet och upphäver Disciplinnämnden
vid Karolinska Institutets beslut att meddela [Redacted] en varning.

YRKANDEN M.M.

Disciplinnämnden vid Karolinska Institutet (disciplinnämnden) beslutade den 20 maj 2020 att meddela [REDACTED] en varning för försök till vilseledande vid examination. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

[REDACTED] yrkar att disciplinnämndens beslut ska upphävas och för fram bl.a. följande. Under den första terminen fick han och andra studenter information om att det inte är tillåtet att plagiera vid inlämningsuppgifter eller laborationsrapporter, men de fick aldrig information om plagiat i samband med tentor. Han visste inte att det var otillåtet att memorera kurslitteratur och besvara frågor vid en tenta ur minnet. Det är på det sättet som han brukar svara på examinationer och han har aldrig tidigare haft problem. Han kommer från ett land där studenterna förväntas memorera och återge det som står i kurslitteraturen. Den aktuella examinationen var den första som genomfördes på distans efter övergången till distansundervisning. Han och hans kurskamrater fick information om vilka regler som gällde vid examinationen först i samband med att examinationen startade. Information kring plagiatkontroll hade dock utelämnats, vilket resulterade i att flera studenter rapporterades för plagiering. Vid omtenta den 22 maj 2020, samt vid examinationerna i två andra kurser, fick studenterna däremot information om plagiering. Dessa examinationer har han klarat utan anmärkning. Det bör inte läggas studenterna till last att Karolinska Institutet har brustit i att informera om plagiatkontroll vid den första examinationen. En förklaring till att hans svar har haft hög överrensstämmelse med kurskompendierna är också att han har använt sig av många vetenskapliga begrepp som han inte har kunnat omformulera med egna ord.

Karolinska Institutet anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

Disciplinära åtgärder får enligt 10 kap. 1 § första stycket 1 högskoleförordningen (1993:100) vidtas mot studenter som med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas. Av 2 § samma kapitel framgår att de disciplinära åtgärderna är varning och avstängning.

Enligt förarbetena till högskolelagen har möjligheten att utdela varning införts för att möjliggöra ett sanktionssystem med möjlighet till nyanserade motåtgärder vid smärre förseelser (prop. 1981/82:193 s. 7).

Högsta förvaltningsdomstolen har i avgörandet RÅ 1996 ref. 15 uttalat att en disciplinär åtgärd i form av avstängning utgör ett allvarligt ingrepp mot den enskilde studenten. Ett beslut om avstängning förutsätter därför att det av utredningen klart framgår att studenten har gjort sig skyldig till den påtalade förseelsen. Enligt förvaltningsrättens mening bör samma beviskrav gälla för att en varning ska kunna meddelas, även om detta är en mindre ingripande disciplinär åtgärd än ett beslut om avstängning.

För att en disciplinär åtgärd ska få vidtas krävs vidare att studenten har haft uppsåt till, dvs. varit medveten om, att den aktuella förseelsen har varit otillåten (jfr RÅ 2010 ref. 6).

Ska [REDACTED] meddelas en varning?

Frågan i målet är om disciplinnämnden har haft grund för sitt beslut att meddela [REDACTED] en varning med hänvisning till att han har försökt vilseleda vid prov genom att kopiera text från två kurskompendier.

Av disciplinnämndens handlingar framgår att [REDACTED], som studerar vid Kandidatprogrammet i biomedicin, den 14 april 2020 lämnade in en elektronisk tenta som utfördes online och på distans. Tentan bestod delvis av s.k. frisvarsfrågor där studenten ska lämna kortfattade svar och t.ex. beskriva symptomen hos en sjukdom eller egenskaper hos en viss typ av cellvävnad. Det är klarlagt att [REDACTED] svar på examinationens frisvarsfrågor i en omfattning om cirka 70 procent har överensstämmt med text i två kurskompendier. Det är också utrett att han inte har hänvisat till kompendierna i sina svar.

Förvaltningsrätten har tagit del av [REDACTED] svar och kurskompendierna. Som [REDACTED] har lyft fram består den text som överensstämmer med innehållet i kompendierna till betydande del av fackterminologi. Ett exempel på detta är beskrivningen av egenskaperna hos "normal tissue", där begreppen "hepatocytes", "sinusoids", "portal triads", "central vein" och "hexagonal lobules" är hämtade från kurskompendierna. Den överensstämmande texten består dock också delvis av längre formuleringar och hela meningar, t.ex. "the epithelial proliferation appears in a single ductal unit".

[REDACTED] har hänvisat till en skärmdump som visar vilken information som han fick del av före tentan den 14 april 2020 ("Appendix 2"). Enligt skärmdumpen fick [REDACTED] då information om att hjälpmedel var tillåtna och inte information om att plagiat var otillåtet. Karolinska Institutet har inte ifrågasatt dessa omständigheter och förvaltningsrätten lägger därför dem till grund för den fortsatta bedömningen. Det är ostridigt att Karolinska Institutet däremot före den aktuella examinationen på sin hemsida har publicerat riktlinjer som bl.a. klargör att plagiat, inklusive plagiat från kurslitteratur, är otillåtet vid digitala tentor.

[REDACTED] har vidare hänvisat till ett e-postmeddelande från examinator ("Appendix 1"). Av e-postmeddelandet framgår att [REDACTED]

har fått information om plagiat inom ramen för utbildningen, men att det är oklart om någon djupare diskussion om hur plagiat definieras har ingått.

Förvaltningsrätten gör följande överväganden.

Det är tydligt att en betydande del av den text som överensstämmer med innehållet i kompendierna består av fackterminologi som [REDACTED] svårligen har kunnat omformulera med egna ord. Därutöver överensstämmer dock även längre formuleringar och ibland hela meningar, vilket medför att det enligt domstolen klart framgår att [REDACTED] har kopierat kompendiets innehåll i dessa delar (plagiat). I målet är det ostridigt att plagiat vid digitala tentor var otillåtet enligt de riktlinjer som gällde vid tiden för den aktuella examinationen. Det finns inte anledning att ifrågasätta [REDACTED] uppgifter om att han har återgett innehållet i kompendierna ur minnet, men detta förändrar inte bedömningen att det är fråga om otillåtet plagiat.

En förutsättning för att [REDACTED] ska tilldelas en varning är dock att han har haft uppsåt till förseelsen, dvs. att han har varit medveten om att hans agerande har varit otillåtet. Disciplinnämnden har i målet inte fört fram någon närmare motivering kring [REDACTED] uppsåt, annat än att det får anses utrett att han har haft uppsåt.

Det är ostridigt i målet att [REDACTED] har fått viss information om plagiat under sina studier, men det är enligt hans examinator oklart om det har förts någon djupare diskussion om plagiering. [REDACTED] uppgifter om att han i samband med den aktuella tentan den 14 april 2020 inte fick någon information om plagiat, eller om vikten av att formulera svaren på frågorna med egna ord, stöds av den skärmdump som han har gett in till förvaltningsrätten.

██████████ har alltså fått viss information kring plagiering och har visserligen själv haft ett ansvar att ta reda på vilka regler som gäller vid examinationer (jfr avgörandet RÅ 2010 ref. 6). Det framstår dock inte som självklart att det i kortfattade frisvarsfrågor vid en tenta är otillåtet att återge formuleringar och meningar ur ett kurskompendium. Därtill ägde den aktuella tentan rum under särskilda förhållanden, nämligen under omställningen från salstentor till digitala tentor till följd av smittspridningen av viruset covid-19. I det sammanhanget anser förvaltningsrätten att Karolinska Institutet har haft ett särskilt ansvar för att presentera examinationsreglerna på ett tydligt sätt och klargöra vikten av att studenterna formulerar svaren med egna ord. Detta har inte skett då information om reglerna kring plagiat inte har delgetts ██████████ i samband med tentan. Det framstår som sannolikt att ██████████ förseelse har ett samband med bristfällig information från Karolinska Institutets sida.

Förvaltningsrätten bedömer sammantaget att det inte klart framgår att ██████████ har varit medveten om att han agerade otillåtet då han i sina svar återgav innehåll från kurskompendierna. Agerandet kan därmed inte bedömas som försök att vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas och ska därför inte föranleda någon disciplinär åtgärd. Överklagandet ska alltså bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Ragnar Fahlin Strömberg
Förvaltningsrättsfiskal

Nämndemännen Anna Ekenberg (skiljaktig), Kajsa Netterberg Runefelt och Kjell Öhrström har också deltagit i avgörandet.

Förvaltningsrättsnotarien Åsa Lindqvist har handlagt målet.

Skiljaktig mening

Anna Ekenberg är skiljaktig och anser att överklagandet ska avslås med följande motivering. Det är ostridigt att [REDACTED] under sin utbildning har fått grundläggande information om att plagiat inte är tillåtet. Han har också haft ett eget ansvar för att ta reda på vilka regler som gäller. Mot den bakgrunden anser jag att det klart framgår att [REDACTED] medvetet har försökt vilseleda vid den aktuella examinationen. Disciplinnämnden har därför haft grund för sitt beslut att meddela [REDACTED] en varning.

 ÖRVALTNINGSRÄTTEN
 STOCKHOLM

 NKOM: 2020-06-10
 MÅLNR: 12660-20
 AKTID:

7 §
**Anmälan om
misstanke om försök
till vilseledande vid
examination (plagiat)**
Dnr 2-1899/2020
*Närvarande utöver
nämnd och föredragande:*

Sara Windahl, examinator

 Nazira Hammoud
Shahwan, studentombud

Examinator Sara Windahl vid institutionen för laboratoriemedicin anmälde den 22 april 2020 misstanke om försök till vilseledande vid examination på kursen "Patologi" på termin 4 på kandidat-programmet i biomedicin. Anmälan avser studenten [REDACTED]

Enligt anmälan består examinationen av två delar, en del med huvudsakligen flervalsfrågor och en andra del med huvudsakligen frisvarsfrågor. Sex av sju svar, dvs. samtliga fritextsvar, i den andra delen av examinationen visade uppskattningsvis 70 procent (25 procent till 100 procent) av svarslängden överensstämmelse med två kurskompendier.

Den 20 april 2020 hade Sara Windahl, programstudierektor Jonas Sundbäck och studentombud Nazira Hammoud Shahwan ett möte med studenten [REDACTED] [REDACTED] uppgav att han inte medvetet hade försökt vilseleda någon. Hans studieteknik är att lära sig kurslitteraturen utantill, vilket han även gjort den här gången. [REDACTED] visste inte om att man inte får memorera och sedan skriva liknande det som står i material från föreläsningar och kompendier. Han trodde att det var meningen att man skulle lära sig kursens material och att det var på detta sätt han förväntades svara på frågorna.

I ett tillägg till anmälan uppger Sara Windahl att studenterna får information om plagiat under första terminen på programmet. De har fått information om Urkund och plagiat på andra kurser. Det är emellertid oklart om någon djupare diskussion om hur plagiat definieras har ingått, förutom att det inte är tillåtet att kopiera text från andra källor.

I sitt yttrande den 4 maj 2020 uppgav [REDACTED] att han p.g.a. den korta tiden de hade på sig att svara på frågorna under examinationen, svarade utifrån minnet. Han hade memorerat kursamaterialet, vilket han trodde var tillåtet. Ingen lärare har sagt att det inte är tillåtet under en examination. Han anser att de borde ha blivit informerade om det innan examinationen, särskilt med tanke på att studenterna har olika bakgrund. [REDACTED] påpekar att han kommer från ett land där man förväntas memorera information i skolan.

Disciplinnämnden har haft följande skriftliga underlag för sin bedömning:

- Anmälan från Sara Windahl inklusive bilagor
- [REDACTED] yttrande

Sammanträdet

Sara Windahl, examinator, hänvisade i huvudsak till de uppgifter som lämnats i anmälan.

[REDACTED] student, anförde i huvudsak detsamma som i sitt yttrande.

Disciplinnämndens bedömning

Enligt 10 kap. 1 § högskoleförordningen (1993:100) får disciplinära åtgärder vidtas mot en student som med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas. Av 10 kap. 2 § i samma förordning framgår att de disciplinära åtgärderna är varning eller avstängning.

I ärendet är det klarlagt att [REDACTED] arbete innehåller text som han kopierat från kurskompendierna. Det får anses utrett att han har haft uppsåt.

[REDACTED] agerande ska bedömas som försök till vilseledande vid examination. Mot bakgrund av att det handlar om plagiat av mestadels enskilda ord, ska den disciplinära åtgärden stanna vid en varning.

Disciplinnämndens beslut

Disciplinnämnden meddelar varning.

Hur man överklagar

Beslutet kan överklagas skriftligen till förvaltningsrätten. I överklagandet ska framgå vilket beslut som överklagas och vilken ändring av beslutet som begärs. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas in till den myndighet som meddelat beslutet, d.v.s. Karolinska Institutet. Överklagandet ska ha kommit in till Karolinska Institutet senast inom tre veckor från det att klaganden fick del av beslutet.

[REDACTED] fick del av beslutet vid sammanträdet och eventuellt överklagande ska därför ha kommit in till KI senast den 10 juni.

Delges: [REDACTED] student

För kännedom: Sara Windahl, examinator

07/20

SK

Kammarrätten i Göteborg

Kammarrätten i Göteborg 2022-08-23 (Mål nr 3079-22). Studenten stängdes av i sex veckor mellan den 9 maj till och med den 5 juni 2022 och från och med den 29 augusti 2022 till och med den 11 september 2022 på grund av plagiering. Beslutet överklagades till förvaltningsrätten som vid en samlad bedömning och visst beaktande av handläggningstiden hos disciplinnämnden, biföll överklagandet på så sätt att avstängningen efter sommaren inte längre skulle gälla. Beslutet överklagades av Göteborgs universitet till Kammarrätten i Göteborg. Kammarrätten biföll överklagandet och fastställde disciplinnämndens beslut. Kammarrätten ansåg att sex veckors avstängning var väl avvägd och att avstängningen inte skulle få oproportionerliga konsekvenser i förhållande till studentens handlande. Detta trots att det inte gick att utesluta att den långa handläggningstiden hos disciplinnämnden i viss mån kan ha inverkat på när i tid studenten kunde ta examen. Domen har vunnit laga kraft.

KLAGANDE

Disciplinnämnden vid Göteborgs universitet

MOTPART

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 23 maj 2022 i mål nr 5325-22, se bilaga A

SAKEN

Avstängning

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och fastställer Disciplinnämnden vid Göteborgs universitets beslut.

YRKANDEN M.M.

Disciplinnämnden vid Göteborgs universitet yrkar att kammarrätten ändrar förvaltningsrättens dom och fastställer nämndens beslut samt anför följande.

Enligt disciplinnämndens praxis är den normala disciplinära åtgärden vid försök till vilseledande vid examination sex veckors avstängning. Om sex veckors avstängning skulle få oproportionerligt stora konsekvenser eller om det finns förmildrande omständigheter kan det beslutas om kortare avstängning.

Utredningen visar inte att avstängningens konsekvenser blir så oproportionerliga för [REDACTED] att avstängningstiden bör sättas ner. Hon har anfört att en avstängning på sex veckor i praktiken skulle innebära en avstängning på sex månader. Göteborgs universitet har tillbakavisat detta påstående.

[REDACTED] har möjlighet att ta igen de moment hon missar under avstängningen i början av höstterminen 2022. Den ändring som förvaltningsrätten har gjort får inga praktiska konsekvenser, dels eftersom examinationstillfällena ligger under den avstängningstid som förvaltningsrätten har beslutat om, dels eftersom omexaminationstillfällena i tiden ligger utanför den ursprungliga avstängningen.

Handläggningstiden hos disciplinnämnden har inte i något väsentligt avseende skiljt sig från tidigare mål i förvaltningsrätten, där domstolen inte har funnit skäl att sätta ner avstängningstiden.

[REDACTED] har förelagts att svara på överklagandet men har inte kommit in med något svar.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten instämmer i förvaltningsrättens bedömning att det är visat att [REDACTED] har gjort sig skyldig till en disciplinär förseelse enligt högskoleförordningen, och anser att en varning inte är en tillräcklig åtgärd. Frågan i målet är hur lång avstängningsperioden ska vara.

Förvaltningsrätten har satt ner den av disciplinnämnden beslutade tiden om sex veckor fördelad till två perioder, den 9 maj–5 juni och 29 augusti–11 september 2022, till att enbart gälla den 9 maj–5 juni 2022.

Ett beslut om avstängning ska avse en eller flera perioder, dock sammanlagt högst sex månader (10 kap 2 § högskoleförordningen [1993:100]).

Möjligheten till avstängning för längre tid än tre månader är avsedd för synnerligen grova fall som till exempel plagierande av uppsats (se prop. 1981/82:193 s. 7).

Det är omständigheterna i det enskilda fallet som måste vara avgörande för hur länge en student ska stängas av. Förseelsens art och allvar är av stor betydelse. Vilka konsekvenser avstängningen får är också av intresse. Att ett beslut om avstängning kan få större konsekvenser än de veckor som föreskrivs i beslutet ligger i sakens natur.

██████████ har lämnat in en examinationsuppgift där innehållet uppvisar mycket stora likheter med en annans text, både i struktur och ordalydelse. Hon skulle egentligen ha tagit examen i våras. Disciplinnämnden har redogjort för att hon med beaktande av den avstängning som nämnden beslutat om har möjlighet att vara klar med sina studier i början av höstterminen 2022. Kammarrätten finner inte anledning att ifrågasätta denna uppgift.

En avstängningstid om sex veckor framstår som väl avvägd med hänsyn till förseelsen art och allvar. Avstängningen som disciplinnämnden beslutat får enligt kammarrättens mening inte heller oproportionerliga konsekvenser i förhållande till hennes handlande. Detta trots att det inte går att utesluta att den långa handläggningstiden hos disciplinnämnden i viss mån kan ha inverkat på när i tid hon kan ta examen.

Disciplinnämnden vid Göteborgs universitets överklagande ska därför bifallas.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

Avd. 5

DOM
2022-05-23
Meddelad i Göteborg

Mål nr
5325-22

KLAGANDE

MOTPART

Disciplinnämnden vid Göteborgs Universitet

ÖVERKLAGAT BESLUT

Disciplinnämndens beslut 2022-05-03, diariernr DS 2021/4602

SAKEN

Avstängning enligt högskoleförordningen (1993:100)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten ändrar disciplinnämndens beslut på så sätt att [REDACTED]
[REDACTED] stängs av från utbildningen vid Göteborgs universitet i fyra
veckor från och med den 9 maj 2022 till och med den 5 juni 2022.

Besöksadress
Sten Sturegatan 14

Telefon
031 - 732 70 00

Öppettider
måndag–fredag
08:00–16:00

Postadress
Box 53197
400 15 Göteborg

E-post
forvaltningsrattenigoteborg@dom.se

Webbplats
www.forvaltningsrattenigoteborg.domstol.se

DET ÖVERKLAGADE BESLUTET

Disciplinnämnden vid Göteborgs universitet beslutade den 3 maj 2022 att stänga av [REDACTED] från utbildningen vid Göteborgs universitet i sex veckor från och med den 9 maj 2022 till och med den 5 juni 2022 samt från och med den 29 augusti 2022 till och med den 11 september 2022. Som skäl för beslutet anförde disciplinnämnden bl.a. följande. Mot bakgrund av utredningen i ärendet framgår det klart att [REDACTED] har försökt att vilseleda vid examination genom att framställa annans text såsom sin egen. Hon har därmed gjort sig skyldig till en disciplinär förseelse enligt högskoleförordningen. Annan disciplinär åtgärd än avstängning från utbildningen kan inte komma i fråga och sex veckor är en väl avvägd avstängningstid.

YRKANDEN M.M.

[REDACTED] överklagar beslutet och yrkar i första hand att avstängningsbeslutet ändras till en varning, i andra hand att avstängningsbeslutet ändras till en kortare avstängning i proportionalitet till situationen samt i tredje hand att de två sista veckorna av avstängningen under vårterminen den 23 maj 2022 till den 5 juni 2022 flyttas till att verkställas mellan den 12 september 2022 och den 23 september 2022. Hon anför därvid bl.a. följande. Hon har väntat i ett år på att få till ett avgörande i frågan. Konsekvenserna av avgörandet blir orimligt stora då hon är på den sista terminen på sjuksköterskeprogrammet och den sista tiden fylls av moment som är svåra att ta igen. Det innebär en försening av hennes legitimation som sjuksköterska och under avstängningen så missar hon flera moment som krävs för legitimation, varav tre är mycket svåra att ta igen. Sista momentet går enligt studievägledare inte att ta igen förrän den 3 januari 2023. Det skulle innebära att hennes avstängning i praktiken blir sex månader och inte sex veckor. Hon

har dessutom skrivit kontrakt om att arbeta som sjuksköterska under sommaren samt bli anställd för kliniskt basår till hösten. Anställningarna för kliniskt basår görs varje höst och en försening av legitimationen på 6 månader medför att hon tidigast kan bli anställd hösten 2023. Den 30 maj 2022 skulle hon genomföra en simulering med läkarstudenter och då det är många som deltar är det inte klart när och hur det kan tas igen. Hon kan inte heller genomföra kursen med seminarium i interprofessionellt lärande, eftersom de andra deltagarna måste hinna genomföra sin VFU och hon måste då vänta in de andra som slutför sin VFU i slutet av höstterminen. Hon skulle också ha en obligatorisk workshop den 31 maj 2022 med omtillfälle den 2 juni 2022. Avseende kurs om patienten i vårdkedjan måste hon också vänta in att övriga studenter ska bli färdiga med sin VFU för att kunna genomföra uppgiften. – [REDACTED] hänvisar även till anställningsavtal samt skrivelse från avdelningschefer vid Alingsås lasarett.

Disciplinnämnden anför bl.a. följande. [REDACTED] skulle egentligen ha tagit examen från sjuksköterskeprogrammet i vår. Avstängningsbeslutet medför följande konsekvenser för henne. För interprofessionellt lärande inom kursen Ledarskap och lärande har [REDACTED] lämnat in skriftlig del och kan i övrigt examineras i slutet av september. Där fanns inte tidigare omexaminationstillfällen då de inte behövts, men kursledningen kan lägga in det. För nationell klinisk slutexamination finns omexamination den 26 augusti 2022 och för simulering finns omexamination den 12 – 13 september 2022. Examination avseende patientens behov i vårdkedjan kan ske i juni 2022. [REDACTED] kommer därmed, om hon blir godkänd, att vara klar med samtliga moment i slutet av september 2022. [REDACTED] uppgifter om att hon troligtvis skulle bli klar först i januari 2023 byggde troligen på att det tidigare inte fanns omexamination för kursen Ledarskap och lärande.

██████████ har även yrkat om inhibition av avstängningsbeslutet. Förvaltningsrätten har den 13 maj 2022 beslutat att avslå yrkandet om inhibition.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 10 kap. 1 § högskoleförordningen (1993:100) får disciplinära åtgärder bl.a. vidtas mot studenter som med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas. De disciplinära åtgärderna är varning och avstängning. Möjligheten att utdela varning bör utnyttjas för mindre allvarliga förseelser. Ett beslut om avstängning innebär att studenten inte får delta i undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid högskolan. Ett sådant beslut ska avse en eller flera perioder, dock sammanlagt högst sex månader. Det är normalt högskolan och disciplinnämnden som har bäst underlag för att bestämma längden av en avstängning, men avstängning för längre tid än tre månader bör endast ske vid upprepade förseelser eller synnerligen grova fall, som t.ex. plagierande av uppsats. Enligt 10 kap. 12 § högskoleförordningen ska ett beslut om avstängning genast tillämpas, om inte annat föreskrivs i beslutet. En disciplinär åtgärd i form av avstängning utgör ett allvarligt ingrepp mot den enskilde studenten. För att ett beslut om avstängning ska få meddelas krävs därför att det av utredningen klart framgår att studenten har gjort sig skyldig till den påtalade förseelsen (jfr RÅ 1996 ref. 15). I praxis har även beaktats om studenten har varit medveten om att agerandet varit otillåtet. Studenter har dock ett ansvar för att ta reda på vilka regler som gäller inför en examination (RÅ 2010 ref. 6).

Av utredningen i målet framgår bl.a. att ██████████ inlämnade examinationsuppgift har uppvisat stora likheter med annans text och förvaltningsrätten bedömer att disciplinnämnden har haft fog för sin bedömning av att ██████████ har gjort sig skyldig till en

disciplinär förseelse enligt högskoleförordningen samt att ett beslut om avstängning under sex veckor som en utgångspunkt framstår som en väl avvägd disciplinär åtgärd.

Vad avser frågan om avstängningens konsekvenser för [REDACTED] så anses det enligt praxis ligga i sakens natur att en avstängning kan få konsekvenser för en längre tidsperiod än för de veckor som studenten stängs av (jfr t.ex. Kammarrätten i Göteborgs dom den 7 november 2014 i målnr 5014-14).

Vid en samlad bedömning av vad som har framkommit i målet samt med ett visst beaktande av disciplinnämndens längre handläggningstid bedömer förvaltningsrätten att det framstår som tillräckligt med en kortare avstängningstid än vad disciplinnämnden har beslutat om och att avstängningen efter sommaren därmed inte längre ska gälla. [REDACTED] andrahandsyrkande ska därför bifallas på så sätt att [REDACTED] stängs av från utbildningen från och med den 9 maj 2022 till och med den 5 juni 2022.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (FR-03)

Maria Jolfors Detert (skiljaktig)
Rådman

I avgörandet har även nämndemännen Bennerth Karlsson, Martin Martinsson och Carina Israelsson Berg deltagit.

Föredragande i målet har varit föredragande juristen Lars Elfving.

Maria Jolfors Deterts skiljaktiga mening

Disciplinnämnden har på ett utförligt sätt bemött och tillbakavisat [REDACTED] [REDACTED] uppgifter om att avstängningsbeslutet t.ex. i praktiken skulle bli sex månader för henne och inte sex veckor. [REDACTED] har beretts möjlighet att yttra sig över disciplinnämndens uppgifter i den delen men har inte hörts av. Jag bedömer därmed att utredningen inte kan anses utvisa att avstängningens konsekvenser blir så oproportionerliga för [REDACTED] [REDACTED] att avstängningsbeslutet av den anledningen ska ändras. Jag bedömer därför att disciplinnämnden har haft fog för sitt beslut och att överklagandet därför bör avslås.

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ska bidra till att stärka den svenska högskolan och Sverige som kunskapssamhälle. Vi granskar kvaliteten på högskoleutbildningarna, vi analyserar och följer upp utvecklingen inom högskolan och vi bevakar studenternas rättssäkerhet.

uka.se

